

Bölüm 1

Önsöz – Kutsal Kitap'tan Özdeyişler niçin gereklidir?

¹⁷Bilgelerin sözlerini dinlemeye aç kulağını;
Aklını bilgime doğrult.

¹⁸Onları yüreğinde saklaman beğeni getirir;
Tümü de dudaklarında söylemeye hazır dursun.

¹⁹Bunlarla güvenin RAB'be olacak;
Bugün onları kafanda saklayasın diye sana vurguluyorum.

²⁰İşte sana derleyip topladığım otuz temel öğretiyi yazdım;
Bilgiyle ve bilge öğütlerle yüklü.

²¹Doğru ve gerçek olanı sana göstereyim diye,
Bunlarla seni gönderene sağlıklı yanıtı veresin diye.... (22:17-21)

Kutsal Kitap'tan Özdeyişler'de güdülen amaç ve öncelik	sayfa 2
Kutsal Kitap'tan Özdeyişler kitabının temel sayılabacak öneriler.....	sayfa 3
Kutsal Kitap'tan Özdeyişler'e ön yaklaşım	sayfa 5
Kutsal Kitap'tan Özdeyişler'den sağlanan destek ve yarar	sayfa 7
Kutsal Kitap'tan Özdeyişler'i sağlayan yazarlar.....	sayfa 9

I Meseller'in amacı nedir?: Tanrı bağımlarını isteklendirmek ve onlara donatım sağlamak.

A. Bilgiliye sahip olmak

1:1 ¹İsrail kralı Davut'un oğlu Süleyman'ın Özdeyişleri:

1:2 ²Ademoğullarına bilgeliği ve sıklıdüzeni bilmesi, İçerikli bilge sözlerini kavraması için.

B. Bilgiliyi uygulamak

1:3 ³Bilgili tutum, erdem, adalet, doğruluk Kapsamında eğitilmek için..

C. Yarapan yargıyı vermek

1:4 ⁴Basit kişiyi sağlıklı yargıya, Genç bireyi bilgiye ve sağgörüye iletisin diye.

Ç. Sağlam öğretiyi değerlendirmek

1:5 ⁵Bilgili olan da dinlesin ve sağduyuda gelişsin. Anlayışlı insan yaşamsal bilgi edinsin.

D. Gerçeği aramak

1:6 ⁶Özdeyişi ve soyut kullanımı, Bilgelerin sözlerini ve gizemlerini anlayabilsin.

II Meseller'in temel düpüncesi ve vaati nedir? Bilgiliyin ve bilginin kaynağı Tanrıdır.

A. Bunlar Tanrı korkusundan kaynaklanır.

1:7 ⁷RAB korkusu bilginin başlangıcıdır. Akılsızlar bilgiyi ve sıklıdüzeni hor görür.

B. Tanrı sayar ailenin eğitilmesiyle adımı atar.

1:8 ⁸Evladım, babanın verdiği eğitime kulak kesil, Annesinin öğretilişine boş veren biri olma.

C. Bunlar bol ve ödül getirici yapam oluπτurur.

1:9 ⁹Çünkü bunlar gönlü açan çelenktir,
Başını boynunu süsleyen birer takı..

Meseller'de temel sayılabacak öneriler

Birbirine ters görünen iki yapam düzeniyle açıklanır. (1:10-33)

I Benliği hoşnut etmeye çalışana ahmaklığın çekiciliği

A. Onun sapık önerisi

1:10 ¹⁰Evladım, bozuktüzen kişiler seni ayartırsa, uyma buna:

1:11 ¹¹"Bizlere katıl, suçsuzun kanını akıtmak için pusuya yatalım,
Bize zarar vermeyene karşı tuzak kuralım,

1:12 ¹²"Onları Ölüler Ülkesi uyarınca dipdiri yutalım;
Çukuru boylayanlar örneğince diri diri..

B. Onun kandırıcı vaati

1:13 ¹³"Her çeşidinden değerli mala konarız;
Evlerimizi çapulla yağmayla doldururuz.

1:14 ¹⁴"Gel katıl bizlere; ortaklaşa kesemiz olacak."

C. Onun mahv edici yolu

1:15 ¹⁵Evladım, onlarla yol arkadaşlığı etme;
Onların izlediği yoldan adımın irak olsun.

1:16 ¹⁶Çünkü kötülüğe fırlayan ayak taşırılar;
Kan dökmeye koşarlar.

Ç. Onun öldürücü sonuçlaması

1:17 ¹⁷Çünkü çevreyi gözetleyen kuşun
Gözü önünde ağ kurmak boşunadır.

1:18 ¹⁸Bu insanların pusu kurması kanlarını amaç edinir.
Kurdukları tuzak canları pahasınadır.

1:19 ¹⁹Budur kaba kuvvetle kazanç elde edenin izlediği yol;
Ona sarılanın canını mahveder.

II. Tanrıbilgeliðinin çağrısı

A. Onun uzun sürülü çağrısı

- 1:20 ²⁰Bilgelik dışarıda yüksek sesle bağıyor;
Meydanlarda sesini duyuruyor.
- 1:21 ²¹Patırtılı kavşaklarda haykırıyor;
Kent kapılarında diyeceğini duyuruyor:
- 1:22 ²²“Ey kafasızlar! Ne vakte dek kafasızlığa sarılacaksınız?
Alaycılar, ne vakte dek alaycılıktan zevk alacaksınız?
Akılsızlar ne vakte dek bilgiden öğrenecek?”

B. Onun kolaylıkla kavriılan vaadi

- 1:23 ²³“Uyarıma kulak verin.
Bakın! Üzerinize ruhumu dökeneğim;
Sözlerimi size bildireneğim.

C. Onun uyarıcı önbildirisi

- 1:24 ²⁴“Çünkü sizleri çağırınca bunu kulak ardı ettiniz,
Elimi uzattım, önem veren olmadı.
- 1:25 ²⁵“Danışma önerimin bütününe omuz silktiniz;
Kınamamı teptiniz.
- 1:26 ²⁶“Öte yandan ben, başınıza gelene güleneğim;
Paniğe düştüğünüzde halinizle eğleneğim.
- 1:27 ²⁷“Panik kasırğa gibi bastırınca,
Acı görgüler tayfun gibi saldırınca,
Üzerinize sıkıntı ve kaygı gelince..
- 1:28 ²⁸“Bu durumda beni çağıracaklar, ama yanıtlamayacağım,
Dövmeyle beni arayacaklar, ama bulmayacaklar.
- 1:29 ²⁹“Çünkü bilgiden öğrendiler;
Hem de RAB korkusunu yeğlemediler.
- 1:30 ³⁰“Danışma önerime aldırış etmediler.
Üstelik uyarımı bütünıyla aşağı gördüler.
- 1:31 ³¹“Bu nedenle eylemlerine yaraşan ürünü yiyecekler,
Kendi düzenleriyle tıka basa dolacaklar

1:32 ³²“Bön kişiler dönekliklerinin kurbanı olacak;
Akılsızların kayıtsızlığı kendilerini tüketecek.

Ç. Onun sevindirici ümidi

1:33 ³³“Ama beni dinleyen güvenlikte yaşayacak;
Kötülükten korkmaz rahat ömür geçirecek.”

Meseller'e ön yaklaşım (2:1-22)

I Tanrının kişisel kutluluk vermesinin ön koşulu

A. Tanrı Söz'ün kabulü ve söz dinlerlik

2:1 ¹“Evladım, sözlerimi değerlendirirsen,
Buyruklarımı öz varlığında saklarsan,

B. Tanrısal bilgeliğin ardından gitmek

2:2 ²“Kulağını bilgeliğe eğersen,
Yüreğini anlama yeteneğiyle uyuma getirirsen.

2:3 ³“Bu böyledir; sorunların içyüzünü bilme isteğiyle yanarsan,
Kavrayış gücüne seslenirsen,

2:4 ⁴“Gümüş ararcasına onu ararsan,
Defineler ardından koşarcasına onu araştırırsan,

II Yetenlikli inanlığa Tanrının vaadi

A. Tanrının kişiliğine ilişkin köklü bilgi

2:5 ⁵“RAB korkusunu o zaman anlayacaksın;
Tanrı bilgisine erişeceksin.

B. Başarıyla yaşam için gerekli bilgelik

2:6 ⁶“Çünkü RAB bilgelik sağlar,
O'nun ağzından bilgi ve anlayış çıkar.

C. Zarar oluşturuca etkilere karşı savunma

2:7 ⁷“Doğrulara sağduyu desteği hazır duruyor;
Dürüstlikle yaşayanlara kalkandır O.

2:8 ⁸“Adalet yollarını kayıran,
Tanrısayarların yolunu savunan.

Ç. Yapamıjn gerçekten önemli alanlarıjnda egemenlik

2:9 ⁹“Hem hakkı, hem adaleti, hem sağlıklı gidişı,
Hem de bütünlüğün her bir çığırını o zaman anlayacaksın.

III. Mesih inanılışınjın yolculuğuna gerekli öneriler

A. Akıllıca ve kavram uyarınca yürüyesin

2:10 ¹⁰“Çünkü yüreğine bilgelik gelecek,
Hem de canı hoşnut eden bilgi.

2:11 ¹¹“Sağgörü sana bekçilik edecek,
Sağlıklı yargı savunucun olacak.

B. Günah ve günahlılardan ayrı biçimde yapayasın

2:12 ¹²“Bunlar seni eğri büğrü gidişten koruyacak,
Tutarsız lakırdı çıkarınların laflarından kurtaracak.

2:13 ¹³“Onlar ki, doğru yola rest çeker,
Karanlık yollarda yürümeyi yeğlerler,

2:14 ¹⁴“Kötülüğe girişmekte sevinç duyarlar,
Yıkım getiren tutarsız yollardan haz duyarlar.

2:15 ¹⁵“Adımları çarpık kişiler,
Dolap döndürümsü yolun yolcuları..

2:16 ¹⁶“Hayat kadınından seni o kurtarır,
Yağ bal yaltaklanışıyla gelenden;

2:17 ¹⁷Gençken evlendiği yaşam arkadaşını bırakan,
“Tanrı'nın karşısında bağlandığı antlaşmayı unutandan.

2:18 ¹⁸“O kadının evi ölüm dalışına çağırmakta,
Yollarıysa ölüm gölgesine uzanmakta..

2:19 ¹⁹“Ziyaretine gidenlerin hiçbiri geri gelmez,
Yaşam yollarına erişmezler.

C. Ýililik ve dođruluk yolunda adým atasýn

2:20 ²⁰“Bunu bilerek sen iyi kişilere özgü yolu izleyesin;
Doğruları betimleyen adımlar uyarınca yürüyesin.

IV. Ýanlıya ve inansýza Tanrınyı sađlayýşy

A. Sadık inanlyya yaraşan yeterlilik ve kararlılyk

2:21 ²¹“Çünkü özyapısı dimdik olanların yurtta sürekliliği var;
Yetkin kişiler orada kalıcıdır.

B. Günahlyya kargaşaya ve yıkým

2:22 ²²“Öte yandan kötüler süpürölüp götürölür,
Duzenbazlar da sökölüp atılır.

Meseller'den sağlanan destek ve yarar

I «Tüm Kutsal YazýTanrıyesinlemesidir ...»

30:5 ⁵Tanrı'nın her sözü denenmiştir;
Kendisine sığınanlara kalkandır.

30:6 ⁶O'nun sözüne hiçbir şey katma;
Olmaya ki seni paylar, yalancı çıkarsın.

II «Ve yararlıdy»

A. Gerçeği öğretmek için

4:1 ¹Ey çocuklar, baba eğitimini dinleyin,
Düşüncenizi toparlayın da kavrama erişin.

4:2 ²Çünkü size sağlıklı ders veriyorum;
Öğrettiğimden ayrılmayın:

B. Yüreği eleptirmek için

1:23 ²³“Uyarıma kulak verin. Bakın! Üzerinize ruhumu dökeceğim;
Sözlerimi size bildireceğim.

15:31 ³¹Sađlıklı uyarıya kulağını ačan bilgiler arasına katılır.

15:32 ³² Düzeltilmeye içerleyen kendi canına düşman kesilir;
Ama disipline saygıyla yaklaşan bilgelik kazanır.

C. Yapamı düzeltmek için

3:11 ¹¹Çocuğum, RAB'bin uyarısını küçümseme,
Ne de O'nun kınayışını bıkkınlıkla karşıla.

3:12 ¹²RAB sevdiği insanı kınar;
Tıpkı babanın sevdiği çocuğa tutumu gibi..

Ç. Doğruluk yolunda editlemek için

8:6 ⁶“Duyun dinleyin; yetkiyle konuşacağım;
Benden doğruyu öğreneceksiniz.

8:7 ⁷“Çünkü ağzım gerçeği söyleyecek.
Dudaklarım kötülükten tiksindir.

8:8 ⁸“Her ne diyorsam doğruluk kapsamındadır;
Sözlerimde çarpuk çarpuk, düşük sakıt öğeler yok.

8:9 ⁹“Anlayabilene tümü bir arada doğrudur.
Bilgi edinenlere bütünsel uzluktur.

III «Öyle ki, Tanrıadamı»

A. Yetkin olsun

11:5 ⁵Yetkin insanın doğruluğu ona yöntemdir,
Ama kötü insana kendi kötülüğü yıkım oluşturur.

2:21 ²¹“Çünkü özyapısı dimdik olanların yurtta sürekliliği var;
Yetkin kişiler orada kalıcıdır.

B. Her iyi iş için donatılsın

10:16 ¹⁶Doğrunun emeği yaşam yolunu çizer,
Öte yandan kötünün geliri günahlılık göstergesidir.

21:8 ⁸Suçla yüklü bireyin tuttuğu yol eğri büğrüdür;
Buna karşı yüreği temiz olanın tutumu dosdoğrudur.

11:30 ³⁰Doğru kişinin ürünü yaşam ağacıdır;
Bilge kişi insanları kazanır.

Meselleri sağlayan yazarlar

«²¹Çünkü Peygamberlik Sözü hiçbir zaman insan isteğiyle ortaya çıkmamıptır. Tersine, Kutsal Ruh tarafından yöneltilen insanlar Tanrı'dan konuşmuştur.» (1. Petrus 1:21).

I Davut oğlu Süleyman

A. 1:1-22:16

1:1 ¹İsrail kralı Davut'un oğlu Süleyman'ın Özdeyişleri:

10:1 ¹Süleyman'ın özdeyişleri: Bilgili oğul babasına sevinç getirir; Öte yandan akılsız oğul anasını dertlendirir.

B. Bölümler 25-29

25:1 ¹Bunlar da Süleyman'ın Özdeyişleri'nden.
Onları Yahuda kralı Hezekiya'nın yakınları toplayıp derledi.

II Kimliği bilinmeyen bilgiler (Süleyman olabilir)

Bölüm 27:17-24:34

22:17 ¹⁷Bilgelerin sözlerini dinlemeye aç kulağını; Aklını bilgime doğrult.

24:23 ²³Bunlar da bilgelere gelen sözlerdir:
Yargıda yanlılık sakat iştir.

III Agur (Kutsal Söz'de yalnız 30:1'de bulunur.)

Bölüm 30

30:1 ¹Massa'dan Yake oğlu Ağur'un bilgi sözleri.
Bir adam İtiyel'e ve İtiyel'in yanı sıra Ukal'a sesleniyor:

IV Lemuel (Kutsal Söz'de yalnız 31:1 ve 31:4'te 'de bulunur.)

Bölüm 31

31:1 ¹Massa kralı Lemuel'in annesi eğitiminde öğrendiği özdeyişler:

Notlar